

Saimme kaikki syksyllä sähköpostilinkin kuntaliiton julkaisemaan oppaaseen: Luottamushenkilöiden väliseen epäasialliseen käytökseen puuttuminen.

Oppaan johdanto alkaa seuraavasti: ”Kunnan toiminta perustuu luottamukseen, avoimuuteen ja kaikkien osapuolten kunnioittamiseen. Hyvin toimiva kuntaorganisaatio edistää kuntalaisten hyvinvointia ja demokratian toteutumista. Epäasiallisen käytöksen ennaltaehkäisevillä toimilla on keskeinen merkitys: Kun toimintatavat, roolit ja pelisäännöt on sovittu ja tiedossa, voidaan välttää väärinkäsityksiä, ristiriitoja ja epäasiallisia tilanteita.”

Kaikki ovat varmasti lukeneet materiaalin ja tutustuneet sen sisältöön. Aiempien kokemusten perusteella olisikin tarpeen varmistaa, että jatkossa myös meillä Lemillä toimitaan oppaassa kuvattujen raamien puitteissa. Yhteistyön ja ennakoivan reagoinnin avulla edesautetaan kaikkien jaksamista ja viihtyvyyttä. Samalla vältetään turha resurssien haaskaus.

Esitämmeikin, että epäasiallisen käytöksen käsittelyyn laaditaan kirjallinen toimintamalli, johon kaikki valtuustoryhmät sitoutuvat.

Liitteenä keskustan valtuustoryhmän esitys. Sisältöä voidaan muokata tarvittaessa.

Lisäksi liitteenä on hyvän poliittisen toimintakulttuurin huoneentaulu, joka kuvaa hyvien tapojen mukaisia peruseriaatteita.

Keskustapuolueen valtuustoryhmän puolesta

Liite 1: Keskustan valtuustoryhmän esitys toimintamallista

Liite 2: Hyvän poliittisen toimintakulttuurin huoneentaulu

Linkki oppaaseen:

[Luottamushenkilöiden väliseen epäasialliseen käytökseen puuttuminen | Kuntaliitto.fi](#)

Toimintamalli: Näin toimimme, kun yhteisiä pelisääntöjä rikotaan

1. Havaitseminen ja ilmoitus

- Epäasiallinen käytös voi tulla ilmi kokouksessa, luottamustehtävissä, viestinnässä tai sosiaalisessa mediassa
- Jokaisella on velvollisuus puuttua havaitsemaansa epäasialliseen käytökseen
- Ilmoita toimielimen tai valtuustoryhmän puheenjohtajalle tai kunnan hallinnolle

2. Välitön puuttuminen

- Kokoustilanteessa puheenjohtaja puuttuu käytökseen heti, ohjaa keskustelun takaisin asialliseksi ja antaa tarvittaessa selkeän kehotuksen lopettaa epäasiallinen käytös
- Tarvittaessa henkilö voidaan poistaa kokouksesta tai keskustelusta

3. Tilanteen selvittäminen

- Muodostaa yhteinen käsitys tapahtuneesta ja seurauksista viivytyksettä
- Osapuolia kuullaan tasapuolisesti, puolueettomasti ja luottamuksellisesti
- Selvittämisestä vastaavat tilanteen mukaan: toimielimen / valtuustoryhmän / kunnanhallituksen puheenjohtaja

4. Puheeksi ottaminen ja ohjaus

- Tehdään selväksi, miten toimintamallia on rikottu
- Tarvittaessa sovitaan konkreettisista muutoksista toimintaan

5. Toimenpiteet tilanteen vakavuuden mukaan

- Suullinen huomautus, ohjaus ja neuvonta
- Kirjallinen huomautus, asian käsittely toimielimissä
- Mahdollisesti poliittisen luottamuksen arviointi ryhmässä tai valtuustossa
- Vakavat rikkomukset voivat johtaa virkavastuuseen liittyvään arviointiin ja asianomistajalla on oikeus tehdä rikosilmoitus (erillinen prosessi)

6. Seuranta

- Tilannetta seurataan epäasiallinen käytöksen jatkumisen ehkäisemiseksi
- Puheenjohtajat vastaavat seurannasta omissa toimielimissään ja ryhmissään
- Tarvittaessa tarjotaan tukea; Neuvontaa, koulutusta, tai muuta soveltuvaa tukea

7. Oppiminen ja ennaltaehkäisy

- Tapausten vaatiessa yhteisiä pelisääntöjä voidaan tarkentaa.
- Luottamushenkilöitä voidaan tarvittaessa kouluttaa tunnistamaan epäasiallista käytöstä ja puuttumaan siihen
- Vahvistetaan turvallisen, avoimen ja kunnioittavan toimintakulttuurin ilmapiiriä.

Hyvän poliittisen toimintakulttuurin huoneentaulu

1. Kunnioita muita

Kohtele kaikkia asiallisesti ja arvostavasti – sanoissa, teoissa ja viestinnässä. Häirintä, syrjintä ja epäasiallinen käytös eivät kuulu luottamustehtävään.

2. Keskustele rakentavasti

Pidä keskustelu asiapitoisena. Kuuntele, anna tilaa eri näkemyksille ja esitä omat mielipiteesi perustellusti ja toisia kunnioittaen.

3. Toimi esimerkkinä

Hyvä johtajuus luo turvallisen ja avoimen ilmapiirin kaikille. Jokainen osallistuu omalla käytöksellään yhteisen toimintaympäristön luomiseen.

4. Puutu epäasiallisuuteen

Jos havaitset epäasiallista käytöstä, puutu siihen heti. Vastuu kuuluu kaikille, niin puheenjohtajille kuin muillekin jäsenille.

5. Noudata yhteisiä pelisääntöjä

Sitoudumme yhdessä sovittuihin toimintatapoihin, eettisiin periaatteisiin ja kokouskäytäntöihin.

6. Kanna vastuu omasta toiminnastasi

Jokainen vastaa omasta käyttäytymisestään ja sen vaikutuksista muihin. Toistuva maalittaminen voi täyttää rikoksen tunnusmerkistön, vaikka yksittäinen viesti ei sitä tekisikään.

7. Edistä yhdenvertaisuutta

Toimi niin, ettei kukaan joudu epäedulliseen asemaan henkilöön liittyvän syyn perusteella. Kunnioita moninaisuutta.

8. Ratkaise ristiriidat asiallisesti

Käsittele erimielisyydet avoimesti ja puolueettomasti, tavoitteena yhteinen ratkaisu ja tasapuolinen päätöksenteko.